

1. ročník.

26 číslo.

Budapešť dňa 21. júna. 1896.

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Na pol roka 1 zl.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zlaté.

Čiastka z obrazu „Peklo“ rečeného.

Čili: na politických ohlypnúvov okatý kamenec padá.

Prosíme, ba neustupne žiadame, aby v každom kač. kochu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Liberalismus.

Kedysi to bolo v zvyku,
Že v tejto krajine
Sa roznásal krvavý meč:
Hore sa k obrane.

Turek, tatár, nemeec a prajs
Nemohol zvíťaziť:
Tento národ hej bol silný:
Nedal sa prelomiť.

Bola ale jedna vôľa
Vo skutkoch i v srdciach;
Teraz ale rozkolenie
Panuje; to je strach!

Nepriateľ nás včul nelomí:
Nemeec, turek čuší;
Predsasmemy nespokojní,
A v hlave nám hučí.

Rozkolenie medzi nami
Už dávno pustoší,
Jedon na dol, druhý na hor
Idie a sa točí.

Hej všetko sa to napraví,
Keď prídu novoty,
Ine nič nás nenie v stave
Vytrhnúť von z psoty:

Tak znel ortel liberálov,
Tak nahovárali:
A my biedni sme mlčali,
Novoty prijali.

Či je ale rozkoleniu
Preto už raz koniec.
Prenárodnosť, náboženstvo
Je pokoja veniec?

Upletieme hej my sami
Ten veniec pokoja:
Protivme sa liberálom
V krajine do kola.

Sjednotení pod zástavou
Tej ľudovej strany,
Neohroženo bojujme,
Boh je veru s nami.

J. N. J.

OVAD.

Keď v chráme od terajška už nič inšie nebude
dovolené, len modliť sa, nevieme, čo budú rabíni či-
niť, keď im už zakázano bude svoje noviny a
básne v ich košerovom kostole odporúčať.

Nechajme iných politizovať, my sa usilujeme len
dobro gazdovať, svoje veci v dobrom poriadku držať,
a ostatné nech tí činia, ktorí nemajú na svojich
plecach starostí vyhľadávania vzdajšieho chleba.

Takými plakáty až tak obsypala vláda steny
staničných domov.

Len to je dobre, že ľud už teraz nesadne tak
lahko na lep tým panákom, ktorí ho toľké roky za
nasom vodili; a kam ho dovedli?

Čo dobrého mu nadobudli?

Hovorí prislovie, že čert nespí; veru ani naša
vláda nespí a uspokojíť sa nechce.

Kráľovský reklam. Na výstave kráľa všade za-
viedli, kde len v židovských rukách je gšeft. Židi
teraz sa usilujú túto okolnosť využitkovat.

Ejhľa nadužívavie slov kráľa.

O z n a m. Na viacnásobné oslovenie sdelujeme,
že v kupeckom pavillone sú vystavené električné
hrmotruhllice, cimbaly atď. od kráľa vychválené.
S úctou Armin Sterberg a comp.

Teraz ešte i makovský obuvník by mal tak
odporúčať svoju firmu.

A prečo nie? Židovi je všetko dovoleno. Ne-
bude zbytočná vec i to spomenúť, že výš menovaná
firmu vytisli priemyselníci z pavillona priemyselní-
kov, pretože ona kupčila s cudzozemským tovarom.

Načo by jej bol pavillon priemyslu, keď si ona
osobitný vystavíť je v stave.

A to ku väčšej sláve nášeho priemyslu.

Najnovší návrh, ktorý snemoveň nezadlho zá-
konom spraví, a dľa ktorého duchovenstvo nesmie
sa do politiky miešať, veľkou porážkou bude pre ra-
bínov, lebo už nebudú môcť v žinagóge svojich kan-
didátov odporúčať ovečkám obrezaným, a nebude
dovolené jebužeom v žinagóge rozdeliť medzi sebou
peniaze za hlasy obsiahnuté.

Kunštovných hosťov potrebovala výstava, a z tej príležitosti dr. Armin Neumann doniesol do Budapešti dve sto valachov, lebo ten tvrdohrdlý ľud sám od seba nijak sa nevládal odhodlať, aby si do Judapešti zaskočil.

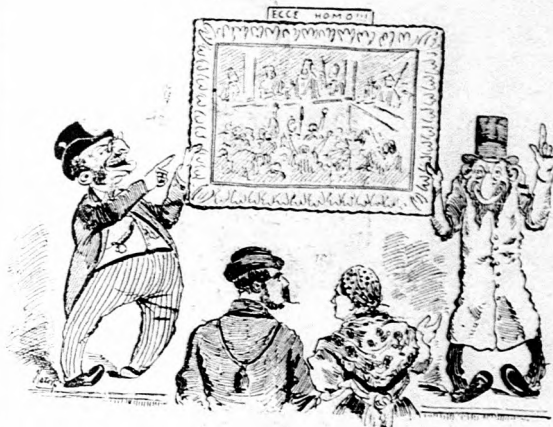
A čo budú robiť kňošerovi vydavatelia ceduliek, keď budú budúcne to tak pojde, jako do terajska, nevieme kam ich podejú?!

Za tajomníka štátneho ku kráľovi je vymenovaný barón Gabriel Apor. Teraz už sú v ministerstve zo Sedmohradska tí najmilší a najprostonárodnejší traja veľmužovia: Bánffy, Jósika a Gabriel Apor.

Drevené kariky zo železa.

Malomlúvna svokra. — Statočný korhel. — Tichá kréma. — Suché zuby. — Hnilé vlasy. — Smrtná duša. — Čierne mlieko. — Uprímný hostinský židovský. — Čistotná sviňa. — Skromný jednatel. — Svedomitý úžerník. — Za ľud oduševnený liberál, ktorý o masnom hrnci ani počuť nechce.

Ejhfa človek, čili: Chudák Kristus.

— No, pozrite, kmotrik môj, chudák Kristus sa len do židovských rúk dostal!

— Ach nie, moja švárna, len jeho obraz je im prepustený na gšeft od Munkácyho.

Otvorený list.

V Arade, dňa 17. júna 1896.

Otený phán Redaktorko!

Musíte my odpustiť, pán rhedaktorko, že som bol thak üngalanť, a som včas ani len nenavštívil, keď som bhol v našom ausstellangu v Judapešti, ale človek bhol celý dneh thaký bešäftigt, že som skoro ani čhas nemal sa najest!

Khu príkladu pri posviacaní zástavy od židov z všeučeliska som čheel e rheč držať, a keď som prišiel už nha rad, hovoril mi jeden z vašich khateličkových rhabínov, kthorý mhal thaké červené šhaty oblečené, že:

„Menj khi*“; (Id' von.)

Cho, som hovoril, e menjkhi, e hrom má de

mňa uderiť, keď ja čheem rečnit o zástave; išiol som radši do Aradu, na tú pheknú korunu sa phozreť, čo spravili nhashe školské deti na pamiatku milleniuma af de thóra, (t. j. záelon na oltári v židovských žinagógach.)

Phán Rhedaktorko! nhebol bhych vám vynašoval medzi mojimi phazurami byth, thaký shom bhol napálený, keď shom videl, že jhe miesto križa na korune e hvezda naša žhidovská.

Shom si nhechal zavolať rebeho, a shom sa ho phýtal, že prečo tam není križ na tej korune, a on mhi hovoril: že bhol tam križ už throchanalomený, a že sha bál, že by sa celkom ulomil, dhal radši že hnašu hviezdu tam spraviť, že aby bol už raz osvietený then náš milý mađarorság.

E trulo shi, shom mu hovoril, všhak nheviš, že už máme Kristha zhase medzi našimi rukhama od Munkácyho, bholi by sme mohli dobre upotrebyť then križ, kheby sha bhol zlomil. Nü, nemám rhecht, há!

Ihnáč nového nhenie nič thakého, srdečne včas pozdravujem a včas grathulujem, že sthe bol thaký šťastlivý, že aspoň nha včas si smysel náš phán barónko Hirškho v poslednej chvíli svojho žhivota, a včas 10,000 zl. na Herkhó Pátra phoručil, phonevác že sthe mu veľmi dobré obrazy donášal e žhidoch. Nech ho za to phán večný ožiari s nemeckhou slamou.

Šlojmo Phinkas,

khaplán žhidovský.

Polónyi.

Politický tanec líškový v Hajduszoboszlóve.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Keď vyhodia z izby na dvor
tvoj khabáth; nech i theba v
ňom zhabudhnú.

Neeh tha tvoji dhobrí
priatelia každý deň zhavolajú
k súdu čo svedhka.

Bhud thaký smädný, jako
dhakthorý nothár.

Mhaj podstlanú ježovú kňožu.

Neeh tha bez mydla holia.

Dhostaň v llave úplné zaopatrenie.

Bhud khucharkhou, a nemhaj inej záshoby,
nezli zemiaky.

Nech cudzí khohút khikhirika na thvojom dvorhe.

Bhud thak vo svete, jakho je fhara pasthu-
chovská.

Pravdomluvný Fráter.

Vľestencstvo slováka je také,
jako zrkadlo: uprimné.

Smýšľanie slováka nábožného
je také, jako cena zlata, ná-
dherné.

Daktorí novinkári sú takí,
jako holiči: bez nožnic nevedia
vyžiť.

Liberalna strana je taká, jako deravý zlatník;
nevie sa jej človek pozbaviť.

Protekeiovy človek je taký, jako sánky: šmýka sa.

Dni vlády sú také, jako peniaze a poklady
skúpeho: počítané.

Hlava gigerla je taká, jako vrecko bedára:
prázdna.

Každý somár je taký, jako Falb: čas prorokuje.

Svedomie a sloboda svobodnomyselnej strany
sú také, jako šaty; vymerané, ale i také, jako dlžo-
bou obťažovaný statok: na predaj.

Kusy zrkadla.

Zafúbenci vtedy ta považujú najviac za svojho
priateľa. jestli ich obchádzaš.

Dobrá svokra je krátkozraká.

Obrazenie sa dá napraviť, učiniť ale nedá sa
nikdy, aby ono celkom zabudnutým sa stalo.

Medzi otroctvami najlepšie a najsladšie je
otroctvo lásky.

O mnoho ľahšie je pokorným a poniženým byť,
nežli vtedy a tam kde sa sluší, pysným.

Lueger v snemovni povýši Sama Goldšteina.

Košerové noviny maďarské: Vai gešri! Vho Viedni zhas prhenasledhujú mhaďarhov. (Huk!)

—> Anekdoty Herkó Pátra. <—

Pomsta.

Jedon výchytný, a v celom Londýne najznamenitejší lekár mal náramnú chybu, on totižto ľúbil si často dolu hrdlom viac pustiť z nápoja Noemovho, nežli sila jeho hlavy stačila.

V jednom dni tiež vysedával v jednej kréme, keď naraz priletí, jako rozbehnutý rýchlovlak, jedon pán a nervovite zkríkne na lekára:

Pre pána Boha, hybajte, ponáhľajte sa so mnou do môjho domu, lebo žena moja má už na jazyku dušu.

Ťam, že nemáte vy proti tomu žiadnej námietky, jestli svoje víno dolu hrdlom spustím, sa ohlásil pokojnosťou podivuhodnou lekár.

Strachom od päty až po šticu naplnený manžel ale, ktorý už od predávna od zlého peňaza lepšie znal toho lekára, čo je on za ptáka; zdrapil lekára za golier a ho z krémy von vyšmaril, jak dajakú lopdu.

Lekár hrozno sa nahneval; celé telo, ba ešte i vlasy sa mu triasly na hlove.

Konečne prišiel k sebe a hlasom sa trasiacim zvolal:

Oh ty, grobiansky chruňo a osel! Počkaj len, teraz z pomsty proti tvojej vôli vylicím tvoju ženu.

Kanonik Košický.

Na Košicákch býval jedon kanonik, ktorý takej náramej vlády bol, že v tomto ohľade bol vychýrený na celom okolí a kraji.

Stalo sa, že ta bol dovazil jedon francúzsky silár.

Povedali kanonikovi, že ten silár ešte i od neho je mocnejší.

Kanonik si ho k sebe dal zavolať.

Silár sa úctive poklonil pred hodnosťom cirkevným, ruku mu podal, a tak tuho mu ju sliskol, že krv mu švrčala z každého prsta.

Kapitulnik nič neukazal, že by ho to bolelo; lež položil ruku na hlavu silára, reknúce:

Neši alili, ktorí vašu silu do spomienky doniesli; je to veru pravda.

Lenže on tak hrozno tiskol hlavu silára na dol, že ten na kolená padol.

Silár bládym zostal; a len čerstvá voda ho vedela k seba povedomiu dopratať.

Keď už pri sebe bol kapitulnik, ho odbaroval a po dvere vyprovadil.

Silár ale sa nevedel zdržať, žeby nebol na posledy prehovoril: Ale Vaša Veľkomožnosť ký parom vám dodal toľkej sily.

B e s e d n i c a.

Dobrá rada, ktorá zle vypálila.

Od St. T.

Ondrej Svetlik v jedon deň švárnú mladú nevestičku si doniesol domov, bez toho, žeby sme to vopred boli túšili.

A veď sa on vždy verukal, že sa on už nikdy viac vebude ženit.

On sa vraj nepodrobí neočakávaným nápadom jednej ženy, nech je ona krásna i v tej najväčšej miere.

Lásko je to povedať, ale ťazko zachovať.

Avšak načo-že má ženské stvorenie tie krásne čierne, alebo svetlé oči, jak nie na to, aby mužských do saka lásky vohnať mohla!?

Ondrej tedy nevedel svojmu sfúbu verným byť stále, ponevác po krátkom čase i on habol do toho saka.

A ani to on neobanoval; ponevác — jako sa vyslovil — žil mrel za svoju utešenú manželku.

A to bolo veru na ňom i vidieť.

I fahy jeho tvári sa popremienaly.

Vidieť bolo, že je on blažený,

V jedon deň ale neprišiel on do sieny úradskej obyčajnou spokojnou tvárou.

Nevysloviteľne bol on nervovitý.

I na stoličke sa ustavične mrvil.

Bolo vidieť, že mu dačo chýbä: a to nie žeby ho choroba trápila lež dačo o mnoho horšieho, čo pred tým ešte nikdy sa mu nebolo prihodilo.

Mne to veľmi nápadné bolo.

Nemohol som svojú všetečnosť utlačiť a nepýtať sa ho, čo mu chýbä.

Po dlhom zpytovaní sa mi konečne doznal, že na dakolko krátkych mesiacov dorazila k nim svokra.

A veď táto milovala Ondriška, veľmi vychvalovala jeho utešenú bradu, na ktorú vraj pyšný by mohol byť hocktorý mužský.

*

Ondriško, jako-že by ste vyzeral bez brady? — Ona totižto dobre vedela, jak veľmi je i on sám

Z pekla.

Pole horiacích noh.

Pred súdom.

Súdea: No jakej výhovorky viete?

Obžalovaný: Len takej, že základ toho celého práva je omyl.

Ja totižto som chcel u tretieho suseda kradnúť, a z omylu sa to stalo u druhého.

pyšný na tú bradu. A sa počala nevestička náramne smiať nad touto svojou náhodne z úst vypustenou otázkou.

No ešte len to by bolo potrebné — ohlásila sa svokra, však by tak vyzeral, jako ošklbaný vrabec, na ktorého ani dívať sa nenie hodno. Ja bych tuším utiecť musela.

Potom ticho nastalo.

Ondriško sa vzdialil a dvere ticho zavrel.

*

Stostriel a kunštoy . . . zvolal, keď už bol vo svojej písárni.

Videl, že jeho cieľ nezostane bez vyplnenia. Ešte nikdy mu nenapadlo také dačo, čo by tak jednoduché a predsa tak vznešené bolo bývalo.

Hneď ťiahol za klobúkom a von vystrekoval. Ani nepočkal, zakiaľ sa nevidel v najbližšej holičiarňi.

Na každý pád chcel sa pozbaviť brady.

Nervovitost jeho ustaviene rástla, nemal pokoja.

Čo rozkážete? — Táže sa ho jeden krpatý a hrbatý tovaryš, holičský.

Ohoľte ma!

Dobrosrdečný manžel.

Muž (ku kucharke sa ponúkajúcej): Však jako vidím z vešej knihy, vý ste všade len dva-tri mesiace bola, to je nedobry znak.

Kuchárka: Ale prosím pekne, čo ja môžem zato, že kde som slúžila, tam všade pani o dva o tri mesiace umrela.

Muž (k žene): Ale Katenko, naozaj nemudrujme dlho, lež prijmime ju bez rozmýšľania.

Žid.

Svedok: Vy Ábraham Odzadok ste jedna šlachetná duša, že ste toho Kuba Podchvosta vyslobodil z tej vody, kde sa on už topil.

Ábraham Odzadok: Však som ho len nemohol nechať zatopit sa, keď mi je 50 zl. dlžen.

Veda a zdravý rozum.

Syn jedného roľníka sa pretráпил cez školy za neškodné roky, aby sa dačo naučil.

Keď domov prišiel, veľmi sa chvastal, že jaký je on múdry.

A aby to i na vrch vyšlo; keď večer na stól prišli štyri vajcá, on telom dušou tvrdil, že sú tam nie štyri, lež sedem vajec, ponevác tri sa nachádzajú a obsahujú vo štyroch, tri a štyri ale je sedem.

Otiec aby zahanbil toho papuláka, vzal tie štyri vajcá a povedal:

Ja ziem tieto štyri, a ty zedz tie tri, čo ti zostaly!

Nech sa vám páči sadnúť si.

Ostrihajte mi bradu a ohoľte, ale čím skorej, lebo nemám kedy s vami sa zabávať.

Chytro a dobre!

Holičský tovaryš sa chytil do práce.

Krásna brada o daľko chvíľ na zemi lehnula.

Ondriško veľmi čudno vyzeral.

Keď do zrkadla pozrel náhodou a sav ňom videl; až sa tak zľakol, čo sa sám seba nafakal.

Veľmi málo chybalo k tomu, že hore znak nepadol.

Holič ešte nebol so všetkým hotový, keď jeden policaj vkročil do sieny holičskej a rovno k Ondrišovi meral svoje kroky.

Dľa zákona ste mojím väzňom, vravil policaj.

Ale pre . . . pre . . . prečo?! . . . Že som, som . . . ďalej nepokračoval, lebo, slovo mu nechcelo von hrdlom a ústami vyprášiť.

Hrozný jed a rozpajedená náruživosť opanovala jeho srdco.

Chystajte sa pane, lebo každá chvíľa je drahá.

Oriešky k rozlúšteniu.

V jednej spoločnosti sú traja bratia: Jožo, Ondro a Mišo. Pýtajú sa Joža, koľko má rokov? Jožo odvetí: Ja som dvakrát tak starý, ako Ondro a päťkrát tak starý, ako Mišo. Keby náš otec este 10 rokov bol žil, toľko by bol mal, ako Ondro. Jak starý bol Jožo; jak starý Ondro, a koľko rokov mal Mišo; nech sa páči nad tým kunštit.

Rozlúštenie.

(K predoslému číslu 24.)

1. Literovej hádanky: Nech žije ľudová strana.
2. Oriekovej hádanky: Otec je 60 rokov starý, syn ale je 15 rokov starý.

Žartová obrázková hádka.

Knih tu ja vidim veľa — Nie tak ale mojho muža.
(Nech sa páči najst ho.)

Po dakoľkých chvíľach s policajom jeden pánsky oblečený človek vyšiel z holičiarne na ulicu, kde náramné množstvo ľudí čakalo naňho a ho obdivovalo.

Ondriško k zemi opretýma očima šiol, ani za nič by nebol hore pozrel, aby videl čo a kto je jeho obdivovateľom.

Volky nevoľky musel ísť s policajom. A čo by aj bol mohol iné robiť? Nič. Policaj predviedol ho rovno pred stotníka ač kapitána.

Knihvedúci mu tam na vedomie dal, že ho v krádeži obviňujú, a on vraj tým viac je podozrelý, lebo si ečel dať bradu sholiť, aby ho ľudia nepoznali.

Ondriš, aby si pomohol, od a až po z musel vyrozprávať celú históriu, ktorá je príčina toho, že sa on brady ečel pozbaviť; t. j. aby svokra ujšla mu preč z domu.

Aby mu ale verili sa predstavil, že je on úradský Ondrej N.

Hrozný smiech sa ztrhol, čomu nebolo konca-kraja.

Vyzvanie k predplateniu.

- A): Poved mi na celý rok koľko stojí ten Herkó Páter?
B): Že štyri zlatovky stojí, povedal mi dobrý priateľ.
A): Je pravda, že aj uhorský toľko má za predplatok.
B): Lenže moje vrecko nemá k tomu dobrý dostatok.
A): Ah ja som o slovenskom už slyšal, že je lacnejší, Lebo my sme, nežli maďar, o veľa chudobnejší.
B): Predsa povedte mi, čo ste slyšal o tom predplatku?
A): Dajteže na pol roka len jednu celú zlatovku!
B): Ja som celkom pomatený, neviem, ani čo myslím, Nie štyri, lež dve zlatky stojí, viete vy to pod istým??
A): Už vám isto môžem vraveť, lebo však na čele stojí Noviniek, že Herkó Páter na rok len dva zlaté stojí.
Herkó Páter: A) ma pravdu, a nie B), ja to sám tuto tvrdím, Na celý rok s dvoma zlatky budem celkom spokojným.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Jufo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Aj knihvedúci pozeral z pod svetlých okuliarov a s úsmerom povedal:

Nenie to možno, abys to ty bol, Ondriš?

Pravdaže som to ten tvoj dobrý priateľ.

Čo si ma nepoznal — pýtal sa posmešne.

Nie — No, veru sa nedivím nad tým, jestli fa svokra odbehne, prehovoril medzi hrozným smiechom knihvedúci.

Toto ale ešte nenie všetko.

Tá nádej, že svokra ho odide, vyhnala mu z pamäte i to neprijemné dobrodružstvo.

Tak hrdo, víťazoslávnym úsmevom šiol domov, ako dajaký vodca, ktorý vojnu vyhral, a nepriateľa úplne znivočil.

A hľa jaký je osúd!

Predovšetkým sa stretne so svokrou, ktorá mu blahozelala k tomu, že si dal bradu sholiť, lobo vraj takto je o mnoho milšej a mladšej tváří.

J. N. J.

